

# רזאת תורת השבת

בס"ד | סיפורים ליקוטים ומאמרים | פרשת כי תבא תשפ"ג | עלון מס' 48

יודע לקרוא אנגלית?! תשובתו החדה, היא המחשה נפלאה להודאה שאנו אומרים "וחסרונו", וכך השיב: "דידי, אילו היית יודע אנגלית, הייתי היום שוטף רצפות!..."  
הנה לנו, דווקא החיסרון, החולשה, הקושי, הליקוי, הוא הוא שסיבב את מעגל חייו להעמיד עגלת מכירה אחת ועוד אחת, עד לניהול עסק מסועף ומבורך. (ופריו מתוק)

## ושמעת בקול יהוה אלהיך ועשית את מצותו ואת

### חקיו אשר אנכי מצוך היום (ב.ה.)

כל מי שהיה נכנס לחנות של הרה"ח ר' משה שטרן זצ"ל, היה מוצא אותו חבוש בירמולקה הלבנה, עטוף במלבוש העליון המפוספס של חסידי תולדות אהרון, וספר בידו. כשנכנס קונה, הוא הרים את עיניו מהספר, ולפתע התגלה שה'בטלן' הזה יודע היטב את המקצוע. הוא הבין בסוגים של מקררים ותנורים, ובכל מה שקשור למוצרי החשמל הבסיסיים שבכל בית. הוא גם ידע לתקן אותם, ובכך סייע רבות לתושבי הסביבה. לחנותו נכנסו גם אנשים שחשבו, שלא די בכך שתושבי הסביבה הקרובה יודעים על החנות. לדעתם כדאי שגם תושבי הסביבה הרחוקה ישמעו עליה ויבואו לקנות בה.

נציגים מחברות פרסום ביקרו אצל ר' משה, והסבירו לו כמה טוב יהיה, כשלא יהיה לו זמן להסתכל בספרים שלו מרוב קונים. כמה חשוב לפרסם את החנות בפרסומונים המקומיים, וכמה זה משתלם להשקיע במודעה טובה שתביא בעקבותיה קונים הרבה. אבל ר' משה לא התייחס לכל העצות. "פרנסה מן השמים", היה אומר בקול בטוח ויציב, "אני משתגל מספיק, וסומך על הקב"ה שיפרנס אותי". הוא שילח מעליו את הפרסומאים למיניהם, שימצאו את פרנסתם אצל בעלי עסקים אחרים, והמשיך בדרכו הפשוטה והשקטה.

ביום שישי אחד, התקשר

אליו יהודי משכונה מרוחקת ובקשה נואשת בפיו: "אתה יכול לבוא לתקן לי את המקרר?" "ביום שישי אחר הצהריים?" שאל ר' משה בתמיהה. "אני לא עובד בזמן הזה. עלי להתכונן לשבת." "אשלם לך כפול", ניסה האיש. "איפה אתה גר?" "ברחביה." "וברחביה אין טכנאים? למה אתה מתקשר אלי? אני לא עובד ביום שישי אחרי חצות. תנסה אצל מישהו אחר." "אין לי מישהו אחר. ניסיתי את כולם", ענה האיש. "תבין, אין לי מקרר לשבת. איך אני שומר על האוכל? מה אני יכול לעשות?"

ר' משה לא עמד בתחנוניו של האיש. הוא בירר את הכתובת המדויקת, הזמין מונית ונסע לביתו של היהודי, שמקררו הודיע על שביתה בדיוק בערב שבת. בעל הבית השתומם לראות את הטכנאי מגיע בכובע, בירמולקה ובמעיל העליון המפוספס.

ר' משה השפיל את קומתו ארצה, נשכב על הרצפה עם כל ה'שמונה בגדים' עד שהגיע לקרביו של המקרר, סובב מה שסובב, שחרר מה ששחרר, הטעין גז, פתח וסגר, ולבסוף התרומם מלוא קומתו והודיע, שהמקרר מוכן ומזומן להמשיך במלאכתו כמימים ימימה. "כל טוב שיהיה לכם, שבת שלום", בירך ר' משה מעומק הלב, ופנה לצאת מהבית.

## "וענית ואמרת לפני ה' אלקיך" (ב.ה.) שאיך כפוי

### טובה (ר.ש.)

הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל באחת משיחותיו המופלאות פתח ואמר: הפעם השיחה לא תהיה על "מעלות", אלא על "חסרונות"! אנו מברכים ומודים להקב"ה: בורא נפשות רבות "וחסרונו", וביארו הפוסקים - שזו הודאה על שברא ה' יתברך את ההשלמה לכל מה שחסר לנו.

כדי להמחיש את הדברים, הבה ונספר סיפור, מעשה שהיה: יהודי פליט שואה הגיע לארצות הברית, וחיפש אחר מקור פרנסה. האיש פנה פעם אחר פעם אל מפעלים משרדים וחנויות, אך בכל פעם נענה בסירוב מידי, בשל העובדה שלא ידע כלל לדבר אנגלית. באחד הימים, עבר בסמוך לבית כנסת גדול, ונתקל במודעה: "לבית הכנסת דרוש שמש". חשב האיש בליבו - מתאים לי להיות שמש, אלך ואציע את עצמי כמועמד, ואולי מכאן תבוא הישועה.

בראיון שהיה לו עם חברי הוועד של בית הכנסת, הוא מצא חן בעיניהם, וענה על דרישותיהם. גם לאחר שהודיעו לו שהעבודה

מחייבת לנקות ולשטוף מידי יום את בית הכנסת, האיש הסכים והבטיח לדאוג לשמירת הניקיון במקום. אלא, שממש סמוך לחתימת החוזה ביניהם, הם שאלוהו: "תגיד, אתה דובר אנגלית?" משנענו בשלילה, הודיעו לאיש בצער כי ההצעה בוטלה.

היהודי תמה למולם בתדהמה: "וכי מי שאינו יודע אנגלית אינו יכול לשטוף רצפות!?" האנשים נימקו בהתנצלות: "כאן בבית הכנסת, נערכים אירועים רבים - בר מצוות, בריתות, אזכרות וכדו', באים אורחים רחוקים מתורה, שאינם מכירים את צורת התפילה ובית הכנסת, וגם אינם יודעים לדבר בלשון הקודש,

ומחובתו של שמש בית הכנסת לקבלם וליצור להם אווירה חמה ונעימה; אתה בוודאי מבין שהדבר בלתי אפשרי ללא שליטה בשפת המדינה - אנגלית".

בלית ברירה, הלך האיש, והעמיד עגלת רוכל, באחת מפינותיה של רחובות העיר. עמד ומכר. כעבור מספר שבועות, הצליח לחסוך מעט כסף, והחליט לפתוח סניף נוסף... הוא שכר נער תמורת כסף, והעמידו עם עגלת רוכל נוספת, בפניה אחרת בעיר. כך המשיך עוד ועוד, עד שעמדה בבעלותו רשת עגלות רוכלים, ברחובות קריה. תוך זמן קצר, גדל האיש והצליח בעסקיו בסייעתא שמיא מופלאה שליוותה אותו, עד שפתח בית מסחר גדול...

ברבות הימים התעשר וסגר עסקאות בעלי סכומי עתק, עם חברות בינלאומיות. בסיום אחת העסקאות הגדולות עם בעלי אחת החברות המובילות, נדרש מיועדו מאנשי אותה חברה לחתום על חוזה העסקה. לצורך כך, קרא למנכ"ל שעמד תחתיו, וביקשו לעיני אנשי החברה הפונה, שיקרא ויתרגם לו את הכתוב בחוזה. הנוכחים עמדו פעורי פה, משתוממים ומתפלאים למראה עיניהם. "היתכן - תמהו בפניו - אתה, בעל החברה המפורסמת לא



מבט ממעוף הציפור על השכונה הירושלמית רחביה

”רגע”, עצר אותו בעל הבית, ”אני רוצה לשלם. הבטחתי שאשלם כפול”. ”אני לא עובד בערב שבת”, הבהיר ר' משה, ”לא באתי בשביל כסף”.

סימני שאלה התעגלו על פניו של בעל המקרר ההמום, ור' משה הסביר, ”לפעמים אין ברירה, וכשצריך לעזור ליהודי עושים חסד. הבנתי שאין לך שום מוצא אחר, ולכן באתי. זה הכול. שתהיה לך שבת שלום ושתשתמשו במקרר לבריאות”.

בעל הבית חשב שהוא לא שמע טוב וניסה להתווכח, אבל כבר לא היה לו עם מי לדבר. ר' משה אָץ רץ, נכנס אל המונית שהזמין על חשבוננו, ומיהר הביתה, להתכונן לשבת קודש.

הכסף היה נתון בידו של בעל הבית. מה הוא עושה עם זה? ר' משה הרי לא מוכן לקחת את הכסף, והוא חייב לו תשלום! הוא כבר יכיר לו טובה. הוא יעשה משהו, שיביא לאיש הטוב הזה הרבה כסף! מכיון שעבד בעיתון, הוא כתב על ר' משה כתבה המשתרעת על שני עמודי גיליון, בה הוא תיאר איך יהודי אותנטי ממאה שערים הגיע אליו בשעת לחץ, ביום שישי, עבד כמו טכנאי מעולה ולא לקח פרוטה, כי הוא אמר שהוא לא עובד בערב שבת. עבודה לא, חסד כן.

הוא המשיך ותיאר, צילם את החנות והוסיף ציצים ופרחים, גביעים ושקדים, עד שהוציא תחת ידו כתבה מפוארת ומרתקת. ר' משה המשיך לדבוק בדרכו באמונה תמימה, שלא להשקיע בפרסומות ושלא לעבוד ביום שישי אחר חצות היום, וראה זה פלא, בבת אחת התחילו להגיע קונים חדשים ממקומות מרוחקים. אנשים שחיפשו מוכר ישר ואמין מצאו בו את האדם המתאים, כולם בעקבות הכתבה של האיש שר' משה עשה עמו חסד, ולא הסכים בשום אופן לקחת ממנו תשלום. הוא עמד בניסיון, סמך על הקב"ה, והקב"ה נתן לו בשפע רב. (השגחה פרטית)

## ”ברוך אתה בבוואך”<sup>(כתז)</sup>

בברכה זו שיתברכו הבריות בבואו של אדם לביתם התברך רבי אברהם ענתבי זצ"ל, רבה של ארם צובא, כפי שמובא בספר ”אבותינו ספרו לנו”, וברגישותו וטוב לבו השכיל להשתמש בברכה זו לצורך הטבה ליהודי קשה יום מאנשי קהילתו.

הדבר ארע כאשר הלך לו באחד הימים ברחובה של עיר, והנה לקראתו יהודי ממרר בבכי.

”מה לך, רבי יהודי?”, נפנה רבי אברהם ושאלו בדאגה.

”לווייתי סכום גדול לסחור בו, והפסדתי במסחרי” - שח לו היהודי - ”המלווה תבע אותי לדין תורה, וכעת יצאתי חייב בדיני”. מה אעשה, ואין בידי מאומה לשלם?” הרב ברך אותו, התעניין בזהותו של המלווה, ובקש ממנו לבוא אליו למחרת היום באותה שעה.

למחרת היום, מיד לאחר התפלה, בקש הרב מבנו, רבי יצחק זצ"ל ללוותו לביתו של העשיר המלווה. כשראה אותו עשיר את הרב ההדור בלבושו, מלווה על ידי בנו, עומד בפתח ביתו לא היה קץ להתרגשותו. ”יכנס, כבוד הרב, יכנס! ברוכים הבאים! איזו זכות וכבוד היא לי!”

”זכות? איזו זכות” הפטיר הרב. ”זכות גדולה ועצומה”, התלהב העשיר. ”מכיר אני את גוזמאות הסוחרים”, חייך הרב. ”באמת ובתמים” - הניח העשיר ידו על לבו - ”כבוד עצום ורב הוא לי!” ”כמה הוא שווה לך, כבוד זה, שלוש מאות גרוש?” ”הרבה יותר!” קרא העשיר, ”אני מעריך אותו באלף דינרים!” ”הבאמת ובתמים תדבר?” פקפק הרב. ”ודאי, בהן צדק!” ”אם כך, הבא נא את שטר החוב של פלוני העני, הלא יודע אתה שמטה ידו ואין בידו לשלם את חובו!”

לשמע הדברים מיהר העשיר והביא את השטר, ולנגד עיניו קרעו הרב, והניח את הקרעים בחיקו, ”ועכשיו”, אמר, ”ערוך נא את השלחן לפת שחרית, ונצדיק את מחיר הביקור!” תוך דקות ספורות נערך שלחן כיד המלך, הרב ובנו הסבו לסעודה, ובמהלכה השמיעו דברי תורה מאירים ורעיונות המושכים את הלב, בנוסף לברכות רבות שהמטיר הרב על ראשו של העשיר, שלא הצליח להסתייג את אחרו.

כששב הרב לביתו, כבר המתין לו העני, והרב נתן את קרעי השטר בידיו וברך גם אותו בהצלחה מרבה. (לאור הנג)

## יתן ה' את אויביך הקמים עליך נגפים לפניך<sup>(כתז)</sup>

נס ההצלה של יהודי מקנס בהתגשמותה של ברכה זו ראו בני מקנס שבמרוקו, בזכותם בנס ובפלא שהתרחשו עבורם מן השמים, והוכיחו להם כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב. כפי שמובא בהגדש"פ ”אבותינו ספרו לנו”:

צורף זהב היה באלכסנדריה, שהיה גם איש חסד וכן תורה. הוא גידל בביתו יתום כבן עשר, שאיבד את אביו ואת אמו בנסיבות טרגיות. הצורף לימד את היתום את מלאכת הצורפות, ובלילות ישב ולמדו תורה, והלה עשה חיל בעמלו, עד שהפך לאיש תלמיד חכם ויודע ספר, ולצורף מומחה. אולם, כעבור שבע שנים, חש בעדינותו, בקינאת בני הצורף אליו, והחליט כי הוא מבוסס דיו, כדי לעמוד ברשות עצמו ולעזוב את בית מטיבו, ותוך זמן קצר שב למקנס, עיר הולדתו.

בבואו לשם מצא את העיר כולה נבוכה. במקנס התגורר ”סריף” שפירושו: ”כחם דת' ערבי, מצאצאי מוחמד, והיה האיש נכבד ונערץ על המוסלמים. במשך כל ימות השבוע נהג להתבודד במסגד, ובימי שישי, ימי השבתון שלהם, היה נעלם ואיננו, ורק לקראת הערב היה מתגלה לפתע בתוך ביתו, ומברך את כל נכבדי העיר. למאמיניו סיפר, שמלאך בא ונטלו ל”מכה”, שם הוא משתתף בתפילה המרכזית ב'כעבה', וזוכה להתגלות הנביא המדבר איתו פה אל פה.

בין המעריצים הרבים היה גם המלך, שהיה זוכה לשמוע מפיו תיאורים מדויקים ומפורטים אודות המתרחש במכה, כשהסריף מוסיף, כביכול, בשם הנביא, השמצות רבות על היהודים, שבמהלך השנים גרמו למלך להחליט על הטלת מיסים וארנונות, ענשים כבדים על כל מעשה קל, ולבסוף גם על גירוש של כל היהודים מעל פני הממלכה.

הצעיר הצורף, ששמו היה ”יצחק אבן לחסן”, שמע על הגזירה הנוראה מיד עם בואו ועד מהרה נצנץ רעיון במוחו. הוא הסתגר בחדרו ויצר שני עגילים מזהב טהור. שני העגילים היו עשויים מלאכת מחשבת ומשובצים באבני חן לתפארת, עין לא ראתה כיפים.

לאחר מכן נטל יצחק עגיל אחד ועלה אל המלך להגישו כתשורה. המלך התפעל מאוד מן המתנה היפה והעניק את העגיל מתנה לאשתו המלכה. המלכה שהתלהבה גם היא מן המלאכה המיוחדת, העוותה לבסוף את פניה ואמרה: ”מה אוכל לעשות בעגיל אחד? יש לי שתי אזניים, ועליך לרכוש עבורי גם את העגיל השני”.

המלך שלח לקרא לצורף, וכשהלה הגיע אמר לו: ”כעת אני מאמין לכל מה

שאמר לי הסריף שלי אודותיכם... אתה סוחר מפולפל וערמומי, נתת לי עגיל אחד במתנה, כדי שאהיה חייב לקנות ממך בכסף מלא את העגיל השני”.

התנצל הצורף: ”אל נא יפיל עלי המלך אשמה. עגיל זה הוא עתיק יומין, ואין בעולם אמן שיעשה כדוגמתו. פעם כשהייתי ב'מכה' עם ידיד קרוב, הגיע צמד העגילים הלז אל ידינו ואנו שילמנו עליו מחיר עצום, חברי נטל עגיל אחד, ואני נטלתי את זה. אם ירצה המלך, אכתוב לשותפי השני שבמכה מכתב, והסריף, אשר פורח לשם בקפיצת הדרך מידי שבוע, יוכל למסור לו את המכתב ולקבל את העגיל השני. ביום שישי בערב, לבטח כבר יהיה העגיל השני בידי המלכה...”

המלך שמח על העצה, ובו במקום הורה לו לכתוב את המכתב, קרא לסריף ופקד עליו למסור את המכתב במכה ליהודי המיועד. הסריף הבין כי הוא נפל בפח שטמן לו הצורף היהודי, אך כבר לא היה יכול לסגת... בלית ברירה נטל את המכתב, טמן אותו בין קפלי גלימתו, והבטיח למלך למלאות את השליחות.

הוא התחקה אחר עקבותיו של הצורף, ומיד כשנכנס הלה לביתו, מיהר לנקוש על דלת הבית, נפל לרגליו ושאל: ”מה עוללת לי?”



רבי אברהם ענתבי זצ"ל



"עמוד על רגליך" - השיב לו היהודי - "עשיתי לך בדיוק כפי שמגיע לך על מה שעוללת ליהודי המדינה, הלעטת את המלך בכזבים, ואני אוכיח לך ולעולם כולו כי רק שקר דיברת!". הסריף יבב וביקש את רחמיו. "המלך יהרגני, וההמון יסקלני", מלמל בין בכי לבכי. "ולך היו רחמים על כל ההמון שאתה התכוונת בזדון להשליכו מן הבית? וכי הרהרת אודות הסבל שיהיה על הזקנים והטף לעבור בגללך?" הטיח בו היהודי.

הסריף הבוכה הכה על ליבו, הביע את חרטתו והבטיח לתקן אשר עיוות. הצורף ביקש ממנו לרשום כתב הודאה בו הוא מצהיר כי כל דבריו שקר וכזב הם, וכי מעולם לא דאה למכה ולא פגש מלאך. תחילה ניסה הסריף להתחמק מן העניין, אולם הצורף הודיע לו כי לא יעשה שימוש בכתב הודאה זה, אם יצליח לשכנע את המלך, לבטל את רוע הגזירה, ולשמע הדברים נעתר הסריף ורשם את המכתב.

הצורף נתן בידו את העגיל, ולאחר שהסריף הודה לו בשם כל הקדוש והיקר לו, כתב את כתב ההודאה וחתם עליו בחותמו האישי, פנה הלה והלך לדרכו.

באותו יום שישי אחר הסריף לשוב ממכה... כששב לבסוף, הודיע כי היה לו עניין דחוף להסדיר בשם המלך, ועד מהרה כבר הגיע לארמון המלוכה, כשהעגיל השני בידו, לשמחת המלך והמלכה.

"ומה אמר הנביא הפעם?" התעניין המלך, כשנרגע מעט. "הפעם אמר לי כי לפני יומיים פגש בו אברהם העברי והפציר בו שייטיב עם בני העם היהודי, צאצאי יצחק בנו, ולכן הורה לי להורות לך, לבטל מיד את רוע הגזירה ולהיטיב להם ככל יכולתך". המלך עשה זאת מיד - ויהודי מקנס נשמו לרווחה. (ומתוק האור)

## "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו

ממך (כתב)

מה פירושה של ברכה זו? אומרת על כך הגמרא (ברכות ו.): 'תניא, רבי אליעזר הגדול אומר: אלו תפילין שבראש'.

סיפר הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: בתקופת גלותו של רבנו הגר"א מוילנא זצ"ל, התנפלו שודדים על הבית שבו התארח. הוא שמע צעקות ומיהר לצאת מחדרו לברר את פשרן. כשראו השודדים את התפילין שעל ראשו, תיכף ומיד הניחו לבעל הבית וברחו בבהלה מרוב פחד. לאחר שנרגע, שאל בעל הבית את הגאון: "מה הוא הדבר שעשית? איך גרמת להם שיברחו בבהלה?" האכסנאי ההוא עדיין לא ידע עם מי יש לו עסק, הוא לא הבין שמדובר ברבן של כל בני הגולה, וחשב שהוא סתם אורח, ולכן הקשה: "איך זה יכול להיות?..."

אמר לו הגאון: "הרי זה מפורש בכתוב: 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך'..."

עכשיו בעל הבית בכלל לא הבין, והוא חזר והקשה: "אם כן למה מהתפילין שלי הם לא נבהלו? מה יש בתפילין שלך שהבריח אותם?". השיב לו הגאון: "רבי אליעזר הגדול לא אמר: 'אלו תפילין שעל הראש', אלא: 'אלו תפילין שבראש', הם לא התייראו מהתפילין שעל ראשי, אלו אינן שונות משלך, הם נבהלו ונרעשו מהתפילין שבתוך הראש שלי...". תפילין שבראש צריכים להיות כמו שאומרים ב'לשם יחוד' שלפני הנחת תפילין: "ועל הראש נגד

המוח, שהנשמה שבמוחי עם שאר חושי וכוחותי, כולם יהיו משועבדים לעבודתו יתברך". כשבתוך הראש מונחים התפילין, כשהמוח כולו משועבד לעבודתו יתברך - עמי הארץ רואים זאת ומתייראים.

מסופר על הרב מפוניבז' רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, שנסע פעם עם מרן ה'חזון איש' זצ"ל במונית באחת הערים בארץ. בימים ההם עוד לא היה חשש כל כך גדול מנסיעה בשכונות הערביות, וכך בדרכם חלפו שני גדולי הדור באחת מן השכונות הללו. אלא שבדיוק אז טמנו כמה פרחחים ערביים מארב למונית, והחלו לידות לעברה אבנים.

הנהג חשש מאד מפניהם, אבל ה'חזון איש' ביקש ממנו לעצור. הוא פתח את הדלת, ונהג המונית נזעק

בבהלה: "הרב הזהר נא! הרי הם עלולים לפגוע בכם". אולם ה'חזון איש' לא שמע לאזהרותיו, הוא יצא ונעמד מול הנערים הפוחזים, ומיד כשראו אותו - ברחו משם כולם כל עוד נפשם בם.

שמעתי מרבי אליקים שלזינגר מלונדון, שהיה מקרה עם בת ממשפחה חילונית שחפצה לחיות חיי תורה. היא הוטררה בפנימיה של מוסד לבנות, והשלטונות ראו בכך עניין חמור מאד, ממש כמו חטיפה [וכמו בפרשת יוס'ה' שוחמכר הידועה...]. במהלך החקירה, היו אמורים חוקרים להגיע לביתו של מרן ה'חזון איש', כדי לחקור אותו בענין. הם חשדו בו שיש לו יד בכל הפרשה, וחשבו אפילו להאשים אותו בחטיפה.

סיפר רבי אליקים, שכאשר השוטרים היו בחוץ, הוא פנה ל'חזון איש' והודיע לו שהם שם. אמר לו ה'חזון איש': "צא ואמור להם שילכו מכאן". אולם רבי אליקים חשש מהם ואמר ל'חזון איש' שהוא מפחד מפניהם. אמר לו ה'חזון איש': "אתה מפחד אבל אני לא מפחד". והוא בעצמו קם ויצא מביתו אל החצר.

ברגע שהם ראו אותו, לקחו השוטרים את רגליהם והסתלקו משם... פשוט ברחו מרוב פחד. זהו זה. כך מתגשמת הברכה: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", וכדברי רבי אליעזר הגדול 'אלו תפילין שבראש'. כשהתפילין בתוך הראש - הרואים מפחדים ומתייראים. (יחי ראובן)

סיפר ר' אשר שטרנבוך: לפני שנים ערכתי נסיעה לחברון ברכב פרטי בצוותא חדא עם הרה"צ ר' וועלוול אייזנבאך זצ"ל. באמצע הדרך סטה הנהג בטעות מהכביש המוביל לחברון, ומצאנו את עצמנו בתוך כפר ערבי עיון. לפתע הגיע המון זועם צמא דם של ערבים צעירים משולהבים בשנאת ישראל יוקדת והחלו להתגודד סביב הרכב בזעקות 'אללה אכבר!' ולא יכולנו לנסוע לא קדימה ולא אחורה.



באיזשהו שלב התחילו הערבים לזרוק אבנים וסלעים, אחד הצעירים נעמד אל מול הרכב וזרק אבן גדולה היישר לכיוון ראשם של יושבי הרכב המבועתים.

ברגע האחרון התעשת הרב הצדיק ר' וועלוול ונזכר בתפילין שהוא נושא עמו, שהכתוב מעיד בהן בפה מלא: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך!"; וכי מה לנו 'סגולה' גדולה יותר מפסוק מפורש בתורה, חשב ר' וועלוול.

בזריזות הוציא את התפילין הקדושות והניחן על ראשו, והנהגה בעת ממש נחתה האבן על החלון הקדמי של הרכב והשמשות התנפצו בקול רעש גדול, הרסיסים התעופפו לכל עבר, אך למרבה הפלא לא נגעו במאומה ביושבי הרכב עצמם, ואף בגדיהם נותרו שלמים ללא שום קרע, אפילו לא קטן! תוך כדי ההמולה שנוצרה במקום מזריקת האבנים ופגעי הרסיסים המתעופפים לכל עבר נפתח בפניהם מעבר קל בין ההמון שזז מעט הצדה, הנהג החכם ניצל תיכף את אותו פתח ודהר במהירות החוצה מן הכפר העיון, ותהי נפשם לשלל בחסדי שמים ובזכות התפילין הקדושות.

מעין מעשה זה סיפר הרב ר' יוסף דב בטלמן זצ"ל, שבמלחמת תש"ח, כאשר בירושלים העתיקה ניטשו קרבות עזים עקובים מדם, וכידוע, באותה תקופה גויסו כל הצעירים למלחמה הקשה ללא יוצא מן הכלל. על-אף היותו בן תורה, בחור ישיבה שתורתו אומנותו, הכריחוהו בעת צרה להשתתף במלחמה. הוא הוצב לשמירה באחת מן העמדות הרבות הפזורות על פני הגבול החוצץ



בין יהודים לערבים, משם היה עליו לצפות ולאותת על כל דמות חשודה המתקרבת.

לפתע, ללא שהבחין בכך מראש, ראה למולו שני ערבים אכזריים רצים לקראתו, סכין ארוכה ומושחזת בידם ומופנית לעברו, רחמנא ליצלן! לא הייתה לו שם שום אפשרות לברוח או להסתתר, וחיייו היו בסכנה גדולה.

בעמדת השמירה שלו היה מונח על השולחן באותו רגע זוג התפילין הקדושות שזה חלץ עם סיום תפילתו. הוא נזכר מיד בהבטחת הפסוק שלפנינו: "וראו כל עמי הארץ וגו' ויראו ממך!" ומיד הניח את התפילין על ראשו ויצא כך עטור בתפילין ונעמד אל מול הרוצחים הרצים לקראתו...

לפתע פתאום, בבת אחת, אחזה בהלה במרצחים ממראה היהודי העטור בתפילין, והחלו לברוח כלעומת שבאו ללא שום סיבה הנראית לעין! ממש כפשוטו, 'וראו... ויראו ממך'... (טיב המעשיות)

## והיו בך לאות ולמופת (כת, מו)

בתוך הקללות מופיע פסוק זה, כדי לומר שגם באמצע המצבים הכי קשים רואים את יד' באותות ובמופתים.

מעשה כזה מובא בספר "בנאות דשא" (פרשת שמות) שכתב ששמעו בעצמו מבעל המעשה: "את הסיפור הבא שמעתי מבעל המעשה עצמו, כאשר נקלעתי לסעודת הודי' שערך בעיר פריז

שבצרפת, בעבור נס פרטי שהיה

לו בגיא ההריגה שבטרבלינקה. היה זה בשלהי מלחמת עולם השנייה, כשכוחות הברית פלשו לשטחה של גרמניה, וימים ספורים נותרו לקץ המלחמה, שמשמעותה: שחרור מעט אסירי מחנות המוות שנותרו לפליטה.

מאן דהו, שזהותו אינה ידועה, פנה אל רב המרצחים שהיה אחראי על מחנה ההשמדה טרבלינקה, בהצעה, שיקבל ממנו הון עתק אם יענה לבקשתו, והיא: שבימים

האחרונים שנותרו לפני שחרורם של האסירים היהודים, שיכלכל אותם במזון משובח ועשיר כראות למזי רעב.

כמובן שהרוצח הנ"ל לא סירב להצעה מפתה זו, ונטל ממנו את כספו הרב. והנה כבר באותו יום, לאחר הצהריים, הגיע משלוח של לחמניות טריות אל המחנה. בעל המעשה שהיה אסיר באותו המחנה מספר, שניחוח הלחמניות הוציא אותם מאדישותם העמוקה שהיתה נחלתם. ובפרט כאשר נקראו כל האסירים להתייצב בתור ארוך לקבלת הלחמניה, שהיה נראה בעיניהם כחלום תענוגים. כך לא נותר זמן רב למחשבה, והחלוקה התחילה. ומתוך שק גדול נשלפו הלחמניות בזה אחר זה, כשקצין נאצי מפקח על החלוקה.

אני, כשעמדתי כמעט בסוף התור, מספר בעל המעשה: הייתי מאוד פסימי. ולא האמנתי שאכן אזכה ללחמניה, מקוצר רוח. וה"אמונה" כבר הייתה ממני והלאה, ולא נותר בי אפ' שביב של תקווה, ובכל רגע שהתקרבותי קמעה בתורי, חלפה בי המחשבה

שוודאי, עד שאגיע אל השק, הוא יתרוקן סופית מהלחמניות הגואלות. והנה קרה הנס! קיבלתי גם אני לחמניה טרירה וריחנית. החלטתי שאשמור אותה לשעות הערב, כדי שסוף סוף אלך לישון עם קיבה מליאה, ולא מתוך רעב מציק. בשביל התענוג הזה כדאי לסבול עוד קצת.

המציאות החדשה נטעה בי מעט בטחון, ואחרי שקלול קצר, אמרתי בליבי: מה יקרה אם אעמוד בתור פעם נוספת ואתגנב ליטול עוד לחמניה? והרי אחד מן השניים! או שאתפס כגנב ואחטוף כדור בראשי, וממילא אין לי מה להפסיד. כי טוב מותי מחיי! ואם אצלתי, הרווחתי עוד לחמניה. ובלא מחשבה נוספת עשיתי מעשה וזכיתי בלחמניה נוספת.

הפעם חשתי שזו משהו במוחי, ושבכל זאת יש במי להאמין. אולי בכל זאת הקב"ה אוהב אותי. נטלתי את זוג הלחמניות והסתרתים בתוך חולצת הפיג'מה שהייתי לבוש בה. הפעם באופטימיות זהירה, נפניתי אל אחת הפינות כדי לאכול לחמניה אחת. בטרם התיישבתי על רצפת המחנה חשתי חבטה קשה על כתפי. ראיתי אותך! גנב! שתי לחמניות, הא? מיד הביא אותם בטרם אפרק את גוון. כמובן שמסרתי אותן מיד לאכזרי זה. בתחילה חשבתי שזהו חייל נאצי, אך התברר לי שהנ"ל היה חייל רוסי שנפל בשבי הגרמני, ופשוט שדד אותי.

מאותו רגע שקעתי ביאוש ודכאון עמוק, ואמרתי בליבי: כי אינני מאמין יותר ואפסה כל תקותי. וכל מאווי היה למות! פשוט למות. שבתי אל הדרגש הקשיח, כדי לנום את שנת הלילה, אך הפעם עצוב יותר ומיואש יותר.

השחר הפציע, ומעט אור חדר אל הבלוק בו ישנתי. אם אפשר לקרוא לזה שינה, והעיריני משנתי. אך הפעם הזו היה שונה מתמיד. שקט תעשייתי אפף את הבלוק כולו. לא שאגות של חיות הטרף הנאציות, ולא אוושת השותפים שלי לבלוק. קמתי לראות מקרוב יותר, והנה כולם עדיין לא מגלים סימני קימה, למרות השעה המאוחרת. ניסיתי להעיר את שכני אך לשווא. אין קול ואין עונה. ניסיתי לנענע מעט בידיו,



מחנה ההשמדה טרבלינקה

אך חשתי שהן קרות ואינן מגיבות.

בדקתי אצל שאר השכנים, אך לפתע נגלה לפני מחזה נוראי. כל אנשי הבלוק שבקו חיים לכל חי. מיד רצתי כאחוז אמוק אל עבר הבלוק השני, והנה גם שם כולם מתים. נפש חיה לא מתהלכת במחנה. לא אסיר ולא קצין נאצי.

מה קרה? שאלתי. האמריקאים כבר התקרבו למחנה וכל הנאצים ברחו. אבל למה מתו כולם? התברר לי לאחר מכן ע"י הצבא האמריקאי, כי כל הלחמניות היו מורעלות בידי השטן הגרמני הימלר ימ"ש. למרות שקיבל תבין ותקילין, הוא לא היה מסוגל להשאיר יהודי חי. אז בעצם, רק אנוכי נותרתי לבדי חי. ובאורח ספונטני נפלטו ממני המילים בצעקה אדירה שפילחה את דממת המוות. "אני מאמין באמונה שלימה בהקב"ה". ומני אז, בכל שנה עורך אני סעודת הודי' על הנס הגדול שעשה לי ה'. (ציוני תורה)

מחירים הכי זולים  
בארץ!!!  
ברקו והשוו בעצמכם.  
משלוח עד הבית!!

**מחשבים כהילה**

חנות המחשבים של גני איילון

0799-69-68-33  
0583292679

es0583292679@gmail.com

מחשבים מבוחרים  
תקנות ותקנות  
ציוד נלווה ועוד  
חובנות ופריחת פרטי  
חברות פתרונות  
יישום ותמיכה משולבים

רחוב שבט אפרים 7, לוד (אחיסתך - גני איילון) | 058-32-92-679  
שעות פתיחה: א' - יום 20:15-00:00 | יום י' סגור (גמישות לתיאום מראש)

גם עלון זה זורבים נוספים  
עוצבו בסיוע התוכנות  
והכלים המקצועיים לזורד  
של מכוון כתר תזורה

ליצירת קשר:  
058-32-92-679  
es0583292679@gmail.com

נתרם ע"י תלמיד חכם  
החפץ בעילום שמו

לקבלת העלון  
מידי שבוע במייל:  
aa0534153385@gmail.com